

A man with grey hair, wearing a bright yellow high-visibility jacket with reflective stripes, blue jeans, and dark work boots, is sitting on a low stone wall. He is looking towards the camera with a slight smile. The background shows a garden with trees, a brick path, and a pile of dark soil.

Udlært som 64-årig: Bedre sent end aldrig

/ Side 5

LÆS OGSÅ

**Mød vinderne af Årets
lærling og Årets læreplads**

/ Side 6-7

**Henriette har dirigeret
Operaparken i havn**

/ Side 10

**Kruså Mejeri får pris
for godt samarbejde**

/ Side 13

INDHOLD

- 03 Leder, Kim Gulbæk
- 04 Tillykke!
- 05 Udlært som 64-årig: Bedre sent end aldrig
- 06 Årets lærling: Et godt eksempel for andre unge
- 07 Årets læreplads: Her bliver lærlingene involveret i det hele
- 08 Efter 6 år: Forsøgsdyrepassere nærmer sig flytning
- 09 Grandækning i topfart
- 10 Henriette har dirigeret Operaparken i havn
- 12 Vagtskifte i Randers
- 13 Kruså Mejeri får pris for godt samarbejde
- 14 En ildsjæl takker af
- 15 Aktivitetskalender
- 16 Kort nyt

GRØNT

8/2023 (47. Årgang)

ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:

Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken

thomas.moller@3f.dk

Telefon: 21 47 77 67

Redaktionsudvalg:

Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

Villiam Andersen, 3F Holstebro

Karina Bossen, 3F BJMF

Kim Gulbæk, 3F Aarhus Rymarken

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

STIBO COMPLETE – STIBOCOMPLETE.COM

FORSIDEFOTO: Morten Herlev

OPLAG: 1. halvår 2023: 11.000

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 22. januar

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Maibrit Jürs

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 30 31 31 46

Morten Herlev

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Stibo Complete

Jette Sterndorff-Jessen

Telefon +45 76 10 11 47

jsje@stibo.com

stibocomplete.com

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

SÅ SEND EN MAIL TIL REDAKTION@DENGRONNEPORAL.DK

3F-afdelinger med kollektivt abonnement:

Sjælland og Bornholm: BJMF, Bornholm, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro, Midtjylland, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Vest, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

Sørg nu for at få en uddannelse!

En sætning, jeg kender godt fra mine egne forældre, og som har gjort, at jeg altid har søgt mere efteruddannelse

KIM GULBÆK
3F Aarhus Rymarken

Jeg må indrømme, at denne leder har været utrolig svær at skrive. Ikke fordi jeg ikke har vidst, hvad den skulle handle om, men fordi uddannelse er et meget bredt og spændende emne.

Jeg er selv så heldig, at jeg fik lov til at arbejde med uddannelse i anlægsgartnerbranchen. Anlægsgartnerbranchen har, som de fleste andre erhvervsuddannelser, svært ved at tiltrække nok lærlinge fra folkeskolen. Kun cirka 20 procent af en ungdomsårgang vælger en erhvervsuddannelse, og tallet har været faldende igennem de sidste 20 år.

Det er derfor også positivt, at den nuværende regering vil give erhvervsuddannelserne et løft. Og kigger man på, hvad Reformkommissionen er kommet med, kan det også være nye tider, der er på vej. Men inden hænderne nu kommer for højt over hovedet, må vi jo først se resultaterne af finanslovsforhandlingerne og efterfølgende lovgivning.

Men uddannelse er ikke kun godt for samfundet og virksomhederne. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har i rapporten "Efteruddannelse øger løn og beskæftigelse" set på, hvad efteruddannelse, også i AMU-regi, betyder for den enkelte medarbejder. Rapporten viser blandt andet, at ufaglærte, der opkvalificerer sig, kan se frem til 500-1.500 kr. mere i løn om måneden i forhold til ikke at opkvalificere sig.

Når I læser artiklerne her i bladet, vil I også finde ud af, at det aldrig er for sent at tage en uddannelse. Om det er gennem AMU, EUD, EUX eller noget andet, er det vigtigt at blive ved med at uddanne sig igennem livet. Det er med til at sørge for, at man har den sidste nye viden, men uddannelse giver også mere sikkerhed i dit job.

Jeg vil ønske jer alle sammen en glædelig jul og et godt nytår!

Tillykke!

Nyudlærte anlægsgartnere og greenkeepere blev for nyligt fejret til translokation på Vilvorde.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO KARINA BOSSEN OG MAIBRIT JÜRS

Der var flotte kager, fine gaver og pæne ord, da 49 spritnye anlægsgartnere og to nyslåede greenkeepere forleden holdt translokation på Vilvorde i Roskilde.

"Fra i morgen er det jer, der er fagfolkene. Der er mangel på arbejdskraft, så mestrene står i kø," sagde Karina Bossen, faglig sekretær i 3F BJMF blandt andet i sin tale.

Hun og kollegerne serverede 3F kage og overrakte de nyudlærte en gave fra 3F og Danske Anlægsgartnere i form af en Felco

grensaks med de to organisationers logo på. Gaven er en del af overenskomstaftalen mellem 3F og Danske Anlægsgartnere.

Karina Bossen opfordrede samtidig alle til at sørge for at få indflydelse på deres eget arbejdsliv.

"Jeg vil gerne opfordre jer til at kaste jer ind i kampen for et godt arbejdsliv ved at melde jer ind i 3F og blive ansat et sted med overenskomst," sagde hun.

3F serverede enorme lagkager til lokationen for at fejre de nyudlærte anlægsgartnere og greenkeepere.

Nyudlærte Tom: Jeg ville have mere faglighed

En af de nyudlærte er Tom Kietz. Han kan nu kalde sig anlægsgartner med speciale i plejetechnik. Ovenpå en lang dag med forberedelse og svendeprøve, fik han en velfortjent øl og blev fejret af venner, familie

og alle de andre nyudlærte anlægsgartnere og greenkeepere.

"Min makker og jeg har knoklet som vovvittige de sidste tre uger. Vi har lavet be-

lægning, demonstreret grøntpleje, og designet både staudebed og frugthave, så vi har haft travlt" fortæller han.

Indsatsen gav pote i dag, hvor svendeprøven gik rigtig godt for den 42-årige anlægsgartner fra Amager.

Tom har tidligere arbejdet som uaglært gartner men valgte at tage uddannelsen til anlægsgartner, for at få mere faglighed ind i sit arbejdsliv.

"Jeg elsker at arbejde med planter og at arbejde udenfor, og det vil jeg gerne blive ved med. Nu har jeg så fået en masse viden og faglighed og det kommer til at gøre arbejdet endnu mere spændende," siger han.

Og så gør det jo heller ikke noget, at arbejdsgiverne står i kø og der nærmest er jobgaranti.

"På lørdag holder jeg svendegilde og på onsdag starter jeg i nyt job," fortæller den nyslåede anlægsgartner.

Nyudlærte Tom Kietz fik en velfortjent øl efter en lang dag med svendeprøve og translokation.

Carl Aistrup Sørensen fik sit svendebrev som 64-årig. "Det er dejligt at tage med sig videre i livet, at man fik dén uddannelse," siger han.

UDLÆRT SOM 64-ÅRIG:

Bedre sent end aldrig

Carl Aistrup Sørensen kan nu kalde sig udlært anlægsgartner efter at have været i gang med uddannelsen i flere etaper over en periode på 18 år.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

"Man er aldrig for gammel til at lære noget nyt!" Sådan svarer Carl Aistrup Sørensen prompte på spørgsmålet om, hvorfor man går til anlægsgartner-svendepreven som 64-årig. Og det kan man jo kun give ham ret i.

For Carl gælder det dog i særlig grad. Siden 2005 har han taget en lang række AMU-kurser på Sandmoseskolen i Nordjylland. Dengang blev han fyret fra slagteriet i Hjørring, da det lukkede, og han skulle finde på noget nyt at lave. Som en del af afskedigelsen kunne han tage en uddannelse med løn, og han valgte derfor den grønne vej og forløbet "Fra ufaglært til faglært". Her startede han med at tage 29 ugers kursus, som slagteriet betalte som en del af afskedigelsesordningen.

Herefter fik han job i et boligselskab og sidenhen kom han til OKNygaard. Trods

fuldtidsjob sørgede han hele tiden for at tage flere AMU-kurser, når det kunne passe ind i kalenderen. Til sidst manglede han blot svendepreven. Den tog han så nu – og bestod med bravour.

"Jeg fik to 10-taller. Både for det teoretiske og for selve anlægsarbejdet. Så det var en rigtig god afslutning," lyder det fra Carl Aistrup Sørensen, imens han viser det fine svendestykke frem. Det skal forestille en gårdhave ved Christianshavns kanal belagt med brosten med mikkaklinker og en beplantning af blandt andet elefantgræs og Sankt Hans urt.

Et godt forbillede

Carl Aistrup Sørensen, som siden svendepreven er blevet 65 år, ved godt, at det er begrænset, hvor meget han når at få brugt sit nye uddannelsesbevis, inden pensionen kalder. Alligevel synes han, at

det var en passende afslutning at få svendepreven med. Og måske kan det åbne op for nye muligheder i fremtiden:

"Jeg kan godt mærke på kroppen, at jeg har været mange år på arbejdsmarkedet. Men måske kan jeg bruge uddannelsen til at arbejde lidt mere med planlægning af anlæg fremover. Og så er det bare dejligt at tage med sig videre i livet, at man fik dén uddannelse."

Samtidig vil Carl også gerne være et forbillede for hans unge kollegaer:

"De unge skal huske at tænke i livsløn frem for dagløn. De skal måske arbejde, til de bliver 75 år, og så er det vigtigt, at de passer på sig selv og bliver ved med at lære noget nyt. Her er jeg nok et godt eksempel på, at man aldrig bliver for gammel til at lære," siger Carl.

Et godt eksempel for andre unge

Han er arbejdsom, en god kollega og så er han vild med at køre mejetærsker.
Mark Sørensen er Årets lærling 2023.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO SØREN ZEUTH

Han blev færdiguddært landmand i sommer, er ved at uddanne sig til produktionsleder og er allerede blevet fastansat som forvalter på Hørbygård Gods og dets 435 hektar jord. Der er ingen tvivl om, at 20-årige Mark Sørensen har ben i næsen. Det er også derfor, hans arbejdsgiver har indstillet ham til Årets lærling.

"Du er flittig, indlevende og gør en stor indsats. Din arbejdsindsats aftvinger stor respekt, du tager ansvar og er med til at løfte bedriften, og så er du god til at bidrage til den gode stemning på arbejdspladsen," var nogle af ordene fra Christian Castenskiold, der er Marks arbejdsgiver.

Et stort skulderklap

Der er nok ikke mange, der ville ansætte en 20-årig som driftsleder, inden han overhovedet er færdiguddannet. Men Mark er sådan en medarbejder, man holder fast i, hvis man kan.

"Det er rigtig fedt at få den her titel, for det er jo et stort skulderklap fra Christian," siger Mark.

Mark er sådan en beskeden type, der ikke gør noget særligt væsen ud af sig selv. Så da han hørte, at han var nomineret, tænkte han ikke så meget over det. Han passede jo bare sit arbejde.

"Jeg gør jo bare mit arbejde godt, fordi jeg gerne vil gøre det godt. Ikke for at få ros. Men da folk begyndte at sige tillykke og min tid-

ligere chef ringede og roste mig for nomineringen, gik det op for mig, at det var noget særligt," fortæller han.

Vild med at køre mejetærsker

Det er vist ingen overdrivelse at sige, at Mark er vild med store maskiner. Han ejer allerede en slamsuger og en majssåmaskine. Men hans yndlingsmaskine er Hørbygårds gigantiske mejetærsker. Både fordi den er vigtig, men nok mest fordi det er den største af sin slags.

Men hans begejstring for maskinerne kommer også hans arbejdsgiver til gode. For eksempel har Mark svejset en luftsåmaskine sammen af dele fra skrottede maskiner. Bare fordi han kunne.

"Det var sjovt at prøve, og jeg lærte en masse af det," siger han.

Mark Sørensen er Årets lærling, fordi han er arbejdsom og ansvarsbevidst. Han blev fejret af formand for den grønne gruppe, Allan Busk, og formand for GLS-A, Helle Reedtz-Thott

EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på **dgkt.dk**

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

DEN GRØNNE KONSULENT TJENESTE

Her bliver lærlingene involveret i det hele

Gunnar Christensens Planteskole er kåret til Årets læreplads 2023.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO SØREN ZEUTH

Det er andet år i træk, at Gunnar Christensens Planteskole er indstillet til Årets læreplads. Denne gang havde alle seks lærlinge indstillet deres læreplads til prisen.

"Vi synes, det er et rigtig godt sted at være elev, fordi vi bliver involveret i det hele," fortæller Maja Buch Lindgreen.

Gunnar Christensens Planteskole er den tredje læreplads, Maja er på, så hun har noget at sammenligne med. Hun har også været i forløb i både Portugal og Spanien, men det bedste sted er her, hvor hun er i lære nu. For på planteskolen i Fjenneslev på Midt-Sjælland får hun lov at komme rundt om alle dele af at drive en planteskole. Og så er her rart at være.

"De gør meget ud af, at vi skal lære en masse. Men de gør også en stor indsats for, at vi trives her," siger den 27-årige lærling.

Medindflydelse er vigtigt

På planteskolen er der hver uge fredagsinfo, hvor alle ansatte bliver informeret om, hvad der rør sig i virksomheden. Her har de mulighed for at komme med forslag til forbedringer.

Som lærling kommer man omkring hele den store virksomhed og får prøvet alt. Løbende er der evalueringer, så lærlingene har mulighed for at sige, hvis der er noget, de gerne vil prøve eller ønsker at lære mere om.

Samtliche seks lærlinge havde indstillet Gunnar Christensens Planteskole til Årets læreplads. Her er tre af dem: Louise Pedersen, Astrid Pedersen og Maja Lindgreen sammen med deres chef, Henrik Christensen.

"De lytter rigtig meget til vores ønsker. Jeg interesserer mig for eksempel rigtig meget for alt det spiselige som for eksempel frugttræer og spiselige blomster, så det får jeg lov at fordybe mig i, fortæller Maja.

Stolt planteskoleejer

Gunnar Christensens Planteskole er kendt for at tiltrække de dygtigste gartnere og lærlinge fra hele landet. Og planteskolens ejer, Henrik Christensen, er ikke kun stolt af at modtage titlen Årets læreplads, han er også rigtig stolt af sine medarbejdere.

"Jeg er vildt stolt af at have medarbejdere, der formår at lære så meget fra sig. Det er i høj grad dem, der giver lærlingene lyst til at blive," siger han.

Efteruddannelse

Anlægsgartner og greenkeeper

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

 Danske Anlægsgartnere

 3F
Den Grønne Gruppe

Forsøgsdyrepassere nærmer sig (måske) flytning

I flere år har forsøgsdyrepasserne på Syddansk Universitet ventet på at flytte ind i nye, topmoderne faciliteter. GRØNT kiggede forbi for at høre, hvordan de håndterer ventetiden.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Forsøgsdyrepasserne på Biomedicinsk Laboratorium i Odense er et tålmodigt folk. Siden 2018 har de ventet på at skulle flytte i nye lokaler og laboratorier ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Syddansk Universitet. Men som det ofte går med den slags store byggerier, er tidsplanerne skredet. Nu er den seneste melding, at flytningen bliver sat i gang til maj 2024. Måske.

"I sommer fik vi at vide, at vi skulle gøre os klar til at flytte til maj, men jeg bliver ikke overrasket, hvis datoen bliver rykket igen," forklarer Maiken Lyhne Kristensen, der er forsøgsdyrepasser og tilidsrepræsentant.

Hun fortæller, at uvisheden indimellem har ført til frustrationer hos kollegaerne, men generelt er humøret højt. Især efter det blev meldt klart ud, at alle ansatte er blevet garanteret arbejde på den nye lokation.

Flytning uden mus

Imens fortsætter hverdagen i laboratoriet. Antallet af mus og rotter er ganske vist reduceret en smule, men der er alligevel 5250 gnavnere, der skal passes.

Maiken Lyhne Kristensen har specialiseret sig i at fremavle mus. Når laboratorierne snart flytter, skal hun i gang med at fremavle helt nye mus – for ingen nulevende mus flytter med.

Sideløbende med de daglige gøremål er personalet også begyndt at forberede flytningen. For eksempel bruger de en del tid på at beskrive de mange forskellige arbejdsprocedurer, der hører med til jobbet, så god viden og praktiske erfaringer ikke går tabt under flytningen. Og til den seneste MUS-samtale fik alle mulighed for at komme med ønsker til arbejdsopgaver fremover.

"Vi oplever, at der har været en høj grad af medbestemmelse i forhold til de opgaver, vi kommer til at få," siger Maiken.

Hun kommer selv til at fortsætte med at have kerneavl som fokusområde. Det vil kort sagt sige, at hun har ansvaret for at fremavle mus med præcis de gener, forskerne efterspørger i deres projekter. Og her venter der en stor opgave, når flytningen er en realitet. For hverken mus eller rotter flytter med ud i de nye lokaler.

"Vi starter fra nul og skal avle helt nye mus ud fra frosne æg og frossen sæd. På den måde kan vi sikre os den bedste sundhedsstatus. Det glæder jeg mig vildt meget til at komme til at nærde med," siger Maiken Lyhne Kristensen.

Det nye laboratorium tager form

Ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet seks kilometer østpå er der fuld gang i forberedelserne til det nye laboratorium. Afdelingsleder Jesper Stæhr giver GRØNT's udsendte en rundvisning i lokalerne, som endnu ikke er fuldt udstyrede. Alligevel vidner den foreløbige mængde af specialudstyr om, at der er noget godt i vente for både dyrepassere, forskere og dyr.

"Vi kommer til at sætte nye sundhedsstandards, og vi får topmoderne udstyr. Forhåbentlig betyder det, at vi kan tiltrække større projekter og arbejdsopgaver på sigt," vurderer Jesper Stæhr.

Han fortæller samtidig, at hele arbejdsmiljøet kommer til at få et løft. Dels kommer der hæve-sænkeborde ved arbejdsstationerne, og så kommer ny teknologi til at skåne de ansatte. For eksempel i vaskerummet, der bliver fuldautomatisk og dermed sparer personalet for tunge og monotone løft.

Når det sidste udstyr er på plads, og håndværkerne er færdige, skal laboratoriet gennemgås grundigt for at sikre, at det kan godkendes til dyr. Herefter kan indflytningen begynde. Måske fra 1. maj 2024.

Grandækning i topfart

På kirkegårdene i Odder er tillidsrepræsentant Camilla Harms og kollegaerne godt i gang med grandækningen. Arbejdet går over al forventning.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Kirkegårdsgartner Camilla Harms og kollegaerne hygger sig i solen, imens de er i gang med årets grandækning. Men det kan bestemt også være et hårdt og ensformigt arbejde at fordele 2515 kilo normansgran og 1165 kilo nobelis på de i alt 581 gravsteder, der befinder sig på byens to kirkegårde.

"Vi har meget fokus på at passe på hinanden og have det godt. Vi laver en masse quizzes, og der er også lidt flere, der har kage med end normalt," fortæller Camilla Harms med et smil.

Net-trick med stor effekt

I år går grandækningen strygende. Indtil videre har hverken sygdom eller sne eller sat en kæp i maskineriet. Samtidig har et nyt tiltag vist sig at spare både tid, penge og ressourcer:

"Vi har gjort nettet, vi sætter grannet i, smallere i år. Det betyder, at vi er nået meget længere end normalt. I år tror jeg, at vi bliver færdige på fire uger i stedet for seks. Det har vi ret meget optur over," siger Camilla Harms.

Camilla Harms og kollegaerne har fokus på bæredygtighed: "Vi har bestilt mindre gran hjem og folk har fået mulighed for at vælge en lille grandækning. Juletræet i kirken er også pilskævt, fordi det er økologisk."

Gør din arbejdsdag bedre

Husqvarna 500-serie motorsave

Husqvarna har professionelle kædesave til enhver udfordring. Fra præcisionsskæring i trætoppene til de mest krævende fældningsopgaver. Med en imponerende let manøvredegytighed og knivskarpe kæder, er de designet til en arbejdsdag skoven.

Henriette har dirigeret Operaparken i havn

Det har været et projekt ud over det sædvanlige, men efter et års hårdt arbejde står Operaparken i Københavns Havn flot og færdig. Anlægsgartner Henriette Radmer har dirigeret sit grønne hold gennem processen.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Når man går på de snoede stier mellem egeskov, kirsebærlund og en romantisk engelsk have, er det svært at forestille sig, at der for et år siden kun var grå beton, hvor smukke stammer og et væld af stauder og græsser nu fryder øjet.

Anlægsgartner Henriette Radmer viser stolt rundt på de små stier og slår et smut gennem beplantningen via strategisk placerede trædesten, der snor sig gennem bede og små skovområder. Med 20 grønne gartnere under sig, har hun styret slagets gang som teamleder på beplantningen af Operaparken i Københavns Havn.

"Det har været en stor oplevelse at være med til at etablere parken. Jeg kommer

sandsynligvis ikke til at lave noget lignende igen, men det har virkelig været spændende," siger hun.

En større mening

Henriette på 29 år er teamleder på projektet. Hun blev udlært for fire år siden, ansat i OKNygaard for et år siden og har ikke tidligere haft erfaring som projektleder. Men hun har kastet sig ud i det og sikret, at Operaparken stod flot beplantet på åbningsdagen.

"Hele holdet har haft en kæmpe betydning for projektets resultat", understreger hun.

Selvom hun er stolt af resultatet, er Henriette for beskeden til at snakke om sin egen

indsats. Hun vil meget hellere snakke om arbejdet, om parken og om de 50.000 blomsterløg, der til foråret vil klæde området i farverige flor.

"Der er seks forskellige typer haver med træer og planter fra hele verden. På den måde hylder man, at parken ligger i en gammel dokhavn. Her kom skibene ind fra hele verden med krydderier og andre varer. Jeg kan godt lide, at arkitekterne har en tanke og en større mening med projektet," siger hun.

Særlige hensyn

Under Operaparkens bakkede terræn ligger en nyetableret parkeringskælder, og det har krævet særlige hensyn.

"Vi har hele vejen igennem skullet passe på, at vi ikke kom over vægtgrænsen. Så bakkerne under bedene er bygget op af letvægtsmaterialer, og det hele er drænet, så det ikke bliver for tungt," forklarer hun.

Det har heller ikke været muligt at køre med tunge maskiner, så alle parkens 600 træer er løftet ind med store kraner. Og det er ikke småtræer, Henriette og hendes hold har sat.

"Det største er et mammuttræ på 3,7 ton," fortæller hun.

Bjælke stoppede arbejdet

Det mest udfordrende har været at koordinere arbejdere fra de forskellige fag, der har samarbejdet om at få etableret parken.

Indimellem har Henriette også været nødt til at stoppe et stykke arbejde uventet.

"Vi arbejder ovenpå den gamle kajkant, og der ligger en masse under jorden. Vi har

Anlægsgartner Henriette Radmer har været teamleder på etableringen af Operaparken i Københavns Havn.

for eksempel fundet en gammel bjælke, hvor vi måtte vente på at museumsfolkene fik kigget på den, før vi kunne komme videre," fortæller hun.

Plads til liv

"Operaparken er tænkt som et åndehul og et sted til ro og fordybelse. Så det er ingen legeplads og man må ikke klatre i træerne," understreger Henriette, der ser lidt forskrækket ud ved tanken om klatrende børn og knækkede grene.

Men der er rig mulighed for at gå på opdagelse på de snoede stier og trædestenene, der løber gennem bedene. Stierne fører de besøgende forbi små søer, hvor ænderne allerede er flyttet ind. Man kan opleve eksotisk beplantning som pagodetræer og tempeltræer og den store variation i beplantning leder tankerne hen på en botanisk have.

Ud over ænderne er andre fugle begyndt at slå sig ned og til sommer vil det hele

summe af liv fra masser af bier og insekter.

"Vi har blandt andet sået enggræs og vilde blomster, så der også er plads til bier og andre insekter", siger Henriette.

Stolt af resultatet

Henriette selv bor på Vestsjælland og kommer ikke til at benytte parken ret meget, men til sommer har hun inviteret hele familien ind i Operaparken, så de kan få en rundvisning.

Hun glæder sig til at opleve det færdige resultat om sommeren, når det hele kommer til at blomstre. Så vil gæsterne få en sanseoplevelse, man ellers ikke støder på i Københavns Havn, hvor den grå beton dominerer.

"Det bliver sjovt at kunne fortælle om det hele."

Henriette Radmer og hendes hold har sørget for, at der er blomstrende blomster hele året.

Bliv klar til enhver udfordring

Husqvarna professionelle batteriprodukter

Sortimentet af professionelle batteriprodukter leverer al den kraft og effektivitet, du har brug for til krævende, professionel pleje af grønne områder eller træer. Lavt støjniveau, ingen CO2-emission under betjening, ingen os – og fremragende resultater.

Vagtskifte i Randers

5. januar går gruppeformand Flemming Otkjær på pension og overlader tjansen til Morten Jørgensen i 3F Randers.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Det er mange års faglig erfaring, der om få uger forlader 3F Randers' kontor, når Flemming Otkjær går på pension. Heldigvis står der en erfaren afløser klar i form af Morten Jørgensen. Han har nemlig arbejdet på samme kontor som Flemming siden 2016 – bare med fokus på tømmerne. Nu er han kørt i stilling til at overtage det grønne område.

"Jeg kender ikke så meget til det grønne område endnu, men Flemming har klædt mig godt på, og jeg har jo en del erfaring fra byggebranchen, jeg kan trække på," siger Morten Jørgensen.

Flemming Otkjær har hele tiden vidst, at han ville stoppe den dag, han blev 67 år. Derfor har han længe arbejdet i kulissen på at gøre sin afløser klar. Han har sørget for at præsentere Morten rundt omkring i de grønne 3F-netværk, og han har sat ham ind i det grønne område, hvor især de lokale landmænd af og til kan være lidt af en mundfuld.

"Jeg har altid haft det udgangspunkt, at jeg søger dialogen frem for konflikten. Det er der kommet rigtig mange gode samarbejder ud af. Men jeg må også sige, at landmændene kan være svære. Vi har nogle landmænd, der for eksempel nægter deres udenlandske medarbejdere at modtage post fra os. Også selvom de er medlemmer. Så står de dér ved postkassen og tager brevene fra 3F og smider ud til højre," siger Flemming Otkjær.

Klar til kamp til mindste komma

Morten Jørgensens filosofi er, at han vil fortsætte, hvor Flemming slap og søge dialogen – også med vrangvillige landmænd. For det er også hans erfaring, at det ikke nytter noget at komme ud og lege politimand og true med konflikt. "Man skal altid lige stikke en finger i jorden," som han siger.

Han er samtidig glad for, at han allerede kender 3F-systemet godt efter syv år i 3F Randers og adskillige år i både afdelings-

bestyrelsen og gruppebestyrelsen før det. For der er meget, man skal sætte sig ind som fagligt ansat, og der ikke altid nok hjælp at få, mener han:

"Jeg synes, 3F er dårlige til at tage nye folk ind. Det er sådan noget med, at man bliver plantet foran computeren og så er det ellers med at gå i gang. Men man skal jo kende hele systemet og alle reglerne. Både de skrevne og uskrevne. Og man er altså nødt til at være klædt godt på. For det er tit jurister, man skal kæmpe med i faglige sager. Og så skal man have styr på tingene ned til det mindste komma."

Camping og corona-lære

Når kalenderen siger 6. januar, glæder både Morten og Flemming sig til at tage hul på den nye hverdag. Flemming skal skrue op for jagten, og så skal han og konen ud at køre landet tyndt med campingvognen. Og Morten skal i gang med den nye tilværelse som konstitueret gruppeformand med fokus på det grønne område. Her vil han især forsøge at holde fokus på det, han mener, er det allervigtigste. Nemlig medlemmerne:

"Jeg synes desværre, 3F af og til har det med at glemme vores kerneopgave, som jo er medlemmerne. Jo flere andre opgaver, man lægger på os faglige, jo mindre tid har vi jo til medlemmerne. Det er meget sigende, at da coronaen lukkede meget ned, og vi pludselig fik mere tid til at snakke med folk, ja så fik vi jo 150 nye medlemmer på ingen tid."

I 3F Randers står Morten Jørgensen (th) klar til at tage over for Flemming Otkjær, når han går på pension den 5. januar.

Hvert år uddeler Mejeribrugets SamarbejdsForum en pris til et samarbejdsudvalg på et mejeri, som har ydet en særlig indsats for at få samarbejdet til at fungere bedst muligt. Kruså Mejeris samarbejdsudvalg fik overrakt prisen den 9. november. 3F er repræsenteret i udvalget ved tillidsrepræsentant Lars Andersen (th.)

Kruså Mejeri får pris for godt samarbejde

God dialog i øjenhøjde og indsatser for at gøre tillidsrepræsentanterne synlige på arbejdspladsen sikrede Kruså Mejeris samarbejdsudvalg årets samarbejdspris.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO STIG ERICHSEN

Hvert år uddeler Mejeribrugets SamarbejdsForum en pris til et lokalt samarbejdsudvalg, som har gjort en særlig indsats for at få det daglige samarbejde til at køre. Prisen for 2022 gik til Kruså Mejeri, og det var en tydeligt stolt mejerichef, som inviterede til prisoverrækkelse den 9. november.

"Vi performer bare supergodt, og det kan vi kun gøre, når vi har et godt arbejdsmil-

jø. Prisen her er resultatet af en giga teamindsats fra alle ansatte på mejeriet. Og så har vi et samarbejdsudvalg, der er kendetegnet ved åbenhed, dialog og en ærlig samtaleform. Der er altid vilje til at finde gode løsninger, selvom vi måske ikke altid er enige," sagde mejerichef Henrik Jessen.

Lars Andersen er tillidsrepræsentant for 3F og sidder med i samarbejdsudvalget

sammen med tre andre tillidsrepræsentanter på mejeriet. Han kan kun tilslutte sig mejerichefens ord:

"Samarbejdet kører på skinner. Vi finder altid ud af tingene sammen, og vi kan både pjatte og træffe vigtige beslutninger," siger han.

Synlige tillidsrepræsentanter

Et af de tiltag, der blev fremhævet ved prisoverrækkelsen, var samarbejdsudvalgets bestræbelser på at gøre mejeriets tillidsrepræsentanter synlige. Det skete blandt andet ved, at de fire tillidsfolk overtog kantinen en dag, og serverede mad og faglige snakke til kollegaerne. Tiltaget forløb godt, og Lars Andersen afslører, at der er nye tiltag på trapperne på den front:

"Vi er ved at planlægge et nyt event, så vi kan komme i tæt dialog med kollegaerne. Jeg røber ikke, hvad det er, men der er noget under opsejling," lyder det hemmelighedsfuldt fra tillidsrepræsentanten.

Fra feta til hvid ost på Kruså Mejeri

Mejeriet har siden 1999 produceret hvide oste. De blev først markedsført som Feta-oste, men i 2005 slog en domstol fast, at det kun er hvide oste fra Grækenland, som må kaldes for Feta. Derfor blev mejeriets hvide oste fremover solgt under navnet Apetina.

Kruså Mejeri kan producere op til 35.000 ton hvid ost om året, og Tyskland er den største kunde. Der er cirka 220 ansatte – heraf kommer godt 10 procent fra Tyskland, som ligger få kilometer fra mejeriet.

En ildsjæl takker af

Der er ingen tvivl om, at grøn gruppeformand Peter Kaae Holm har betydet meget for kolleger og kammerater. Der var fuldt hus, da han for nyligt holdt afskedsreception i forbundshuset.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO JOACHIM RODE

Gode venner og kolleger var mødt op i stort tal for at tage afsked med Den Grønne Gruppes formand Peter Kaae Holm, da han for nyligt holdt afskedsreception. Han har valgt at lade sig pensionere og de mange gæster og et bugnende gavebord vidnede om, at det var en afholdt formand, der takkede af.

I talerne blev den 65-årige formand fremhævet som en passioneret kollega og samarbejdspartner og en, man altid kan stole på.

I sin egen tale takkede han sine gode kolleger, men det var ikke kun kollegerne på ledelsesgangen, der blev husket:

"Jeg vil også gerne takke sekretærerne og driftsmedarbejderne. Uden jer kunne jeg ikke have gjort mit arbejde, så tak til jer," sagde han.

Har skabt bedre vilkår

Peter var oprindeligt boghandler i Risskov, men blev anlægsgartner, fordi han øjnede

mulighederne for at få bedre arbejdsbetinger.

"Jeg blev træt af arbejdstiderne og lønnen og til sidst blev jeg også træt af kunderne. Men en god kammerat, der var anlægsgartner, skaffede mig arbejde som arbejdsmand. Senere tog jeg nogle AMU-kurser og blev udlært. Det var jeg glad for og jeg fik fordoblet min løn," fortæller han.

Siden 1991 har Peter kæmpet for bedre arbejdsvilkår for andre. Først som faglig sekretær og næstformand i SiD i Aarhus og siden som formand for Den Grønne Gruppe i 3F.

Han har været med til at sikre ordentlige vilkår for gravide gartnere, bedre muligheder for efteruddannelse for alle og ikke mindst; flere rettigheder for udenlandske praktikanter.

"Jeg er især stolt af at have været med til at få gennemført ny lovgivning, så uden-

landske praktikanter i Danmark kan få fulgt deres sager i tvistighedsnævnet på lige fod med danske lærlinge," siger han.

Mere tid med familie og venner

Peter ser frem til en tilværelse som pensionist. Men der skal også brændstof til hjernen, så han har allerede meldt sig som suppleant i bestyrelsen i sin andelsforening og så har han planer om at tage kurser på åbent universitet.

"Jeg er jo stadig glad for bøgerne, men det bliver nu kun på hyggeniveau," siger han.

Peter glæder sig dog allermest til at få tid til at prioritere familie og venner. Særligt børnebørnene skal have glæde af deres bedstefar.

"Selvom jeg kommer til at savne alle de gode kolleger og energien i at arbejde for det, vi brænder for, glæder jeg mig allermest til at være der for mine børnebørn og tilbringe mere tid med dem."

På det bugnende gavebord blandt flasker og chokolade var også den fredslilje, som Peter Kaae Holm efterlod som lille stikling i 3F Ry-marken for 23 år siden. Magasinet GRØNTs kasserer Rita Olsen havde den med efter at have passet den med kærlige grønne fingre i alle årene.

Tag på uddannelse og undgå vinterhjemsendelse

Slip for at gå ledig, gør dig selv dygtigere og optjen løn og pension hele året. Nu kan gravermedhjælpere i 3F komme i gang med at uddanne sig til anlægsgartnere. 3F har nemlig planlagt en kursuspakke af fem AMU-kurser til gravermedhjælpere, der gerne vil uddanne sig.

Du får løn under kurset og menighedsrådet bliver kompenseret for udgiften. Kurset varer sammenlagt 53 dage og løber fra januar til marts 2024.

Tilmeld dig kurset ved at kontakte din lokale 3F-afdeling eller ring til 3F's uddannelseskoordinator, Susanne Ovesen på 51 54 00 85. Tilmeldingsfrist den 22. december 2023.11.23

Sæt X

Generalforsamling for Magasinet GRØNT

22. marts 2024
på Langsøhus eller
via Teams.

Mere info følger i næste
nummer af GRØNT.

AKTIVITETSKALENDER 2024 / Den Grønne Gruppe

GRUNDUDDANNELSER (MODUL 1 OG 2) I 2024:

Den Grønne Gruppe Smålandshavet: 19-23 feb. (M1) + 18-22 mar. (M2) FIU: 1156-24-00-01 + 1256-24-00-01 Langsøhus: 25-29 nov. (M1) + dato følger for M2 FIU: FIU: 1156-24-00-02	Kommuner og regioner Smålandshavet: 22-26 jan. (M1) + 19-23 feb. (M2) FIU: 1154-24-00-01 + 1254-24-00-01 Smålandshavet: 13-17 maj (M1) + 10-14 juni (M2) FIU: 1154-24-00-02 + 1254-24-00-02 Langsøhus: 9-13 sep. (M1) + 7-11 okt. (M2) FIU: 1154-24-00-03 + 1254-24-00-03 Smålandshavet: 28.okt-1.nov (M1) + 2-6 dec. (M2) FIU: 1154-24-00-07 + 1254-24-00-07	Offentligt ansatte Smålandshavet: 18 – 22 mar. (M1) + 15-19 apr. (M2) FIU: 1154-24-00-05 + 1254-24-00-05 Langsøhus: 23-27 sep. (M1) + 21-25 okt. (M2) FIU: 1154-24-00-06 + 1254-24-00-06 Langsøhus: 4-11 nov. (M1) + 25-29 nov. (M2) FIU: 1154-24-00-04 + 1254-24-00-04
--	--	--

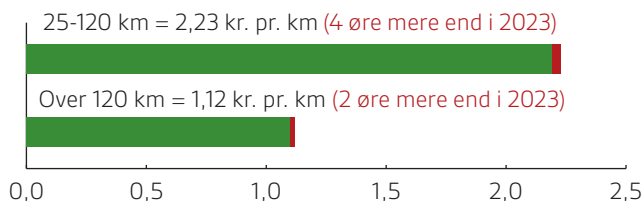
Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
ØVRIGE KURSER OG AKTIVITETER			
LUU Topmøde – Den Grønne Gruppe	11. januar 2024	3F Odense GOPS	FIU: 2034-24-00-11
Overenskomstkursus for Danish Agro	17. – 18. januar 2024	Laugesens Have	FIU: 2034-24-00-01
Overenskomstkursus for jord- og skovbrug samt gartnere på GLS-A området	5. – 6. februar 2024	Laugesens Have	FIU: 2034-24-00-02
Overenskomstkursus for agroindustrien	4. – 6. marts 2024	Laugesens Have	FIU: 2034-24-00-03
Årsmøde for anlægsgartnere, Grøn Landsbrancheklub	20. – 22. marts 2024	Langsøhus	FIU: 2034-24-00-12
Årsmøde: Landsbrancheklubben for Kirke- og kirkegårdsansatte ved by- og landsbykirkegårde	22. – 24. marts 2024	Langsøhus	FIU: 1999-24-42-01
Den Grønne Gruppens Netværkskonference	2. – 3. april 2024	Langsøhus	FIU: 2034-24-00-04
Fælles overenskomstkonference for DAG, BL, DI II	8. – 10. april 2024	Rørvig Centret	FIU: 2034-24-00-05
Introduktionsdag – Den Grønne Gruppe	16. april 2024	3F Forbundshuset	FIU: 1999-24-00-20
Branchekursus for faglige dyrepassere	14. maj 2024	3F Fredericia	FIU: 2030-24-00-04
Overenskomstkonference for kartoffelmelsfabrikker	14. – 15. maj 2024	3F Aalborg	FIU: 2034-24-00-06
Branchekursus for mejeri – tillidsvalgte	23. – 24. maj 2024	Laugesens Have	FIU: 2034-24-00-07
Minibrancheuge for TR i kommuner og regioner	27. - 29. maj 2024	Langsøhus	FIU: 2030-24-00-05
Opfølgning på fælleskonference for DAG, BL og DI II	9. – 10. september 2024	Rørvig Centret	FIU: 2034-24-00-08
Branchekursus for tillidsvalgte indenfor HedeDanmark	3. – 4. oktober 2024	Rørvig Centret	FIU: 2034-24-00-09
LUU Topmøde – Den Grønne Gruppe	7. november 2024	3F Odense GOPS	FIU: 2034-24-00-06

Husk at sende emner til aktivitetskalenderen til morten.herlev@3f.dk

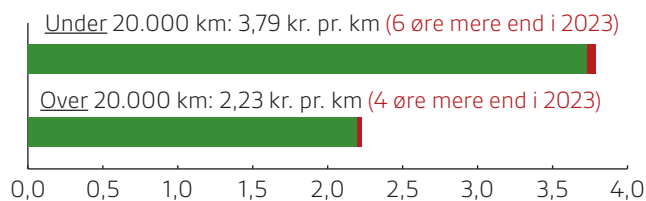
Befordringsfradrag og kørselsgodtgørelse stiger i 2024

Til næste år får du flere penge, hvis du har over 24 kilometer til arbejde, eller hvis du bruger din bil i løbet af arbejdsdagen. Skatterådet har fastsat taksterne for 2024, og de ser sådan ud:

Befordringsfradrag 2024

Kørselsgodtgørelse 2024

Dagpengene stiger i 2024

1. Højeste sats: 20.359 kr. (631 kr. mere end i 2023)
2. Højeste sats med beskæftigelsestillæg: 24.199 kr. (750 kr. mere end i 2023)
3. Dimittendsats: 14.557 (451 kr. mere end i 2023)
4. Dimittendsats (forsørger): 16.694 (517 kr. mere end i 2023)
5. Dimittend under 30 år: 10.011 kr. (607 kr. mere end i 2023)

ILLUSTRATION: VALDEFAR